

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Tertium

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

De quibus sit verecundia. 2

urn:nbn:de:hbz:466:1-38803

cum provenit ex nimio amore turpitudinum, opponitur temperantiæ.

Ad quintum dicendum, quod ex multotiens verecundari causatur habitus virtutis acquisitæ, per quam aliquis turpia vitet, de quibus est verecundia. Non autem ut aliquis ulterius verecundetur. Sed ex illo habitu virtutis acquisitæ sic se habet aliquis, quod magis verecundaretur, si materia verecundiz adesset.

ARTIC. II.

Utrum verecundia sit de turpi actu?

697

AD secundum sic proceditur. Videtur, quod verecundia non sit de turpi actu. Dicit enim Philosophus in 4. Ethic. * quod verecundia est timor ingloriationis. Sed quandoque illi qui nil turpe operantur, ingloriationem sustinent: secundum illud Psal. 68. Propter te sustinui opprobrium, operuit confusio faciem meam. Ergo verecundia non est propriè de turpi actu.

4. d. 14. q.
1. a. 5. q.
2. ad 5. et
ver. q. 26
art. 4. ad
7. et a. 6.
ad 15. et

¶ 2 Præterea, Illa solum videntur esse turpia, quæ habent rationem peccati. Sed de quibusdam homo verecundatur, quæ non sunt peccata: puta, si aliquis exerceat servilia aliqua opera. Ergo videtur, quod verecundia non sit propriè de turpi actu.

Psal. 43.
co. 6. 69
4. eth. 10.
17. co. 4.
* lib. 4. c.
ul. i. p. 1.
10. n. 5.
li. 1. c. 8.
à me. 10.
5.

¶ 3 Præterea, Operationes virtutum non sunt turpes, sed pulcherrimæ, ut dicitur in 1. Ethic. * Sed quandoque aliqui verecundantur aliqua opera virtutis facere, ut dicitur Luc. 9. Qui erubuerit me & meos sermones, hunc filius hominis erubescet, &c. Ergo verecundia non est de turpi actu.

¶ 4 Præterea, Si verecundia propriè esset de turpi actu, oporteret quod de magis turpibus homo magis verecundaretur. Sed quandoque homo plus verecundatur de his quæ sunt minus peccata, cum tamen de gravissimis quibusdam peccatis gloriatur, secundum illud Psal. 51. Quid gloriaris in malitia? Ergo verecundia non propriè est de turpi actu.

* Damas.
li. 2. c. 15

SED contra est, quod * Damascen. dicit in 2. lib.

&c

† Nissen. & † Greg. Nissenus, quod verecundia est timor in turpi actu, vel in turpi perpetrato.

RESPONDEO dicendum, quod sicut * supra dictum est, cum de passione timoris ageretur, timor propriè est de malo arduo, quod scilicet difficilè vitatur. Est autem duplex turpitudine. Vna quidem vitiosa, quæ scilicet consistit in deformitate actus voluntarij.

Et hæc propriè loquendo non habet rationem mali ardui. Quod enim in sola voluntate consistit, non videtur esse arduum, & eleuatum supra hominis potestatem. Et propter hoc non apprehenditur sub ratione terribilis. Et propter hoc Philosophus dicit in 2.

Rhetor. quod horum malorum non est timor. Aliam autem est turpitudine quasi pœnalis: quæ quidem consistit in vituperatione alicuius, sicut quædam claritas gloriæ consistit in honoratione alicuius. Et quia huiusmodi vituperium habet rationem mali ardui, sicut honor habet rationem boni ardui: verecundia quæ est timor turpitudinis, primò & principaliter respicit vituperium, seu opprobrium. Et quia vituperium propriè debetur vitio, sicut honor virtuti: ideo etiam ex consequenti verecundia respicit turpitudinem vitiosam. Vnde sicut Philosophus dicit in 2. * Rhetor.

minus homo verecundatur de defectibus, qui non ex eius culpa proueniunt. Respicit autem verecundia culpam dupliciter. Vno modo, vt aliquis definit vitiosa agere propter timorem vituperij. Alio modo, vt homo in turpibus quæ agit, vitet conspectum publicos propter timorem vituperij: quorum primum secundum * Gregorium Nissenum, pertinet ad erubescientiam: secundum, ad verecundiam. Vnde dicit, quod qui verecundatur, occultat se in his quæ agit: qui verò erubescit, timet incidere in ingloriationem.

Ad primum ergo dicendum, quod verecundia respicit propriè ingloriationem, secundum, quod debetur culpæ, quæ est defectus voluntarij. Vnde Philosophus dicit in 2. * Rhet. quod omnia illa homo magis vere-

lib. 4. de
crea. ho-
mi. c. 4.
1. 2. 9. 41.
2. 2. 9. 4.
42. 2. 3.

lib. 2. c. 5.
circ. me.
tom. 5.

li. 2. c. 6.
ante me.
tom. 6.

Nisse. li.
4. de cre-
at. hom.
6. 14.

lib. 2. c. 6.
aliquan-
tulum ante
mcd. 10. 6

verecundatur, quorum ipse est causa. Opprobria autem
 quæ inferuntur alicui propter virtutē, virtuosus qui-
 dem contemnit, quia indignè sibi irrogantur: sicut
 de magnanimis Philofophus dicit in 4. * Ethic. & de *lib. 4. c. 3.*
 Apostolis dicitur Actuum 5. quod ibant Apostoli gau- *tom. 5.*
 dentes à conspectu concilij, quoniam digni habiti
 sunt pro nomine Iesu contumeliam pati. Ex imperfe-
 ctione autem virtutis contingit quòd aliquis verecun-
 detur de opprobrijs, quæ sibi inferuntur propter vir-
 tutem: quia quanto est aliquis magis virtuosus, tanto
 magis contemnit exteriora bona, vel mala. Vnde
 dicitur Iſa. cap. 51. Noli timere opprobrium homi-
 num.

Ad secundum dicendum, quòd sicut honor (vt *
 supra habitum est) quamvis non debeat verè nisi *q. 63. a. 3*
 soli virtuti, respicit tamen quandam excellentiam:
 ita etiam vituperium, quamvis debeat propriè soli
 culpæ, respicit tamen ad minus secundum opinionem
 hominum, quemcunque defectum. Et ideo de pau-
 pertate, & ignobilitate, & seruitute, & alijs huius-
 modi aliquis verecundatur.

Ad tertium dicendum, quòd de operibus virtuosjs
 in se consideratis non est verecundia. Contingit ta-
 men per accidens, quòd aliquis de his verecundetur,
 vel in quantum habentur vt vitiosa secundum homi-
 num opinionem, vel in quantum homo refugit in
 operibus virtutis notam de præsumptione, aut etiam
 de simulatione.

Ad quartum dicendum, quod quandoque contingit
 aliqua grauiora peccata minus esse verecundabilia,
 vel quia minus habent de ratione turpitudinis, sicut
 peccata spiritualia, quàm carnalia: vel quia in
 quodam excessu temporalis boni se habent; sicut ma-
 gis verecundatur homo de timiditate, quàm de auda-
 cia; & de furto, quàm de rapina, propter quandam
 speciem potestatis. Et simile est in alijs.